Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЧЕРВНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 26, 1984 No. 120. VOL. XCI.

У Баффало відбудеться З'їзд Українсько-Американських Ветеранів

Баффало, Н. Й. — Комітет 37-го З'їзду Українсько-Американських Ветеранів, головою якого є Мирослав Маланяк, інформує, що підготова до З'їзду вже закінчена. З'їзд, як вже раніше повідомлялось, відбудеться на протязі трьох днів, а саме 6-го, 7-го і 8-го липня ц.р., в готелі Шератон Інн — Баффало іст, доїжджати до якого треба по Волден авеню і дорогою І-90, виїзд 52-Е. Готель дає для делегатів безкоштовну обслугу лімузиною з летовища. Імпрезами і всіми технічними справами займається 23-тя Станиця УАВ ім. Володимира Голинського.

Обід в суботу увечері відбуватиметься в залі української православної церкви. Ціни вступу 12.50 долярів від особи. Під час прийняття буде виголошена головна промова і відбудеться інсталяція новообраних членів управи. Гратиме також оркестра „Зоряні ночі" для танців і розваги.

Реєстрація делегатів і гостей розпічнеться в п'ятницю, 6-го липня, о год. 3-ій по полудні. Її проводитимуть члени Жіночого відділу. Вибори нової Управи передбачені на суботу в ранніх годинах.

Комітет підготови З'їзду заплянував видати пропам'ятну брошуру, у якій зацікавлені особи чи підприємці можуть помістити свої оголошення, які треба надсилати на адресу: M. Malaniak, 73 Mercer Ave, Buffalo, N. Y. 14214.

Молоді професіоналісти зустрінуться на Союзівці

Союзівка. — Як заповідають цього року, як і минулими роками, відбудеться в часі літнього сезону товариська зустріч молодих українських професіоналістів в часі між 11-18-го серпня.

Запрошені є молоді українці у віці між 20 і 40 роками життя неодружені, як ті з родинами.

Організатори заплянували широку програму, яка може зацікавити різних людей та допомогти у взаємному пізнанні. Цілий ряд доповідей зі свобідною дискусією, наприклад, розвиток української громади та її майбутнє, духовий ріст, компютори, а крім того спортові зайняття і вивчення народних танків, виповнюють програму тижня.

Почин до організування таких зустрічей, що їх названо „Сузі-клюб" дала група молодих професіоналістів і членів УНСоюзу, які живуть в різних частинах ЗСА і які припадково зустрілися в часі одної з літніх імпрез на Союзівці. Ця група поставила собі за завдання підготовляти постійно такі зустрічі, щоб дати можливість молодим українцям познайомитися і провести спільно вакаційні дні.

До організаційної групи належать Евген Іванців, Галя Дуда, Ванда Шешурак-Баксер, Гандзя Савицька, Юрій Мицак, а тепер до цієї ініціятивної групи прилучився також Юрій Лібер. Допомагає до переведеня програми Марта Кордуба.

Пишуть про Український Фестиваль в Ґлен Спей

Джерзі Ситі, Н. Дж. — У почитному щоденнику „Нюздей", що появляється у великому накладі на Лонг Айленді, з датою неділі, 17-го червня ц.р., появилася вже не перший раз обширна стаття про українські вакаційні оселі в горах Кетскілл.

Тим разом репортаж пера Ґані Демчук, спеціяльного кореспондента „Нюздей", описує популярний Український Фестиваль, що відбувається кожного року на оселі „Верховина" Українського Братського Союзу в Ґлен Спей, Н. Й. У статті подана точно програма того молодечого фестивалю, що відбудеться в днях 13-15-го липня ц.р., але також і спомини з минулорічного. Авторка інформує американських читачів „Нюздей" про це, що фестиваль притягає пересічно до 20,000 відвідувачів і хоча має він характер щорічної родинної зустрічі усіх українських поколінь, не-українці є сердечно запрошені бути гостями на фестивалі.

Для принади цих чужих гостей авторка описує можливості не лише бачити українські танці та слухати українську музику, але такои мати нагоду закупити зразки українського народного мистецтва, спробувати українські страви та відчути українську атмосферу. На кінці Т. Демчук радить зацікавленим Українським Фестивалем завчасу замовити собі місця на нічліг, і до статті є додані точні дані як заїхати до Глен Спей, де можна перебувати і де їсти, враз із мапою, прикрашеною парою українських танцюристів. До статті залучена велика світлина українських танцюристів з минулорічного фестивалю.

Ціла стаття є великою реклямою для цієї популярної української літньої імпрези.

„Українське село" у Воррені приймає мешканців

Воррен, Миш. — З Воррену інформують, що „Українське село", апартаментовий будинок для пенсіонерів", скоро „відкриє свої брами" і вже приймає зголошення на помешкання, яке складається з вітальні, одної спальні, лазнички і кухонки.

Перша частина будинку буде вже готова до винайму в серпні ц.р., а остаточне закінчення будови заплянуване на грудень. Будова є фінансована федеральним урядом і тому мешканці, що не мають великого річного приходу, можуть отримати субсидії у винаймі.

„Українське село" міститься в центрі українського поселення міста Воррен, близько церкви, Кредитової Кооперативи „Самопоміч" та Українського Культурного Центру.

Зацікавлені помешканням повинні негайно телефонувати вечорами до членів дирекції на числа телефонів: (313) 280-2919, або (313) 759-6549. Зголошена особа мусить бути готова прибути на інтерв'ю у визначеному дирекцією часі. Зголошуватися можуть особи з цілої Америки.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ у Вашінгтоні жартома кажуть, що віцепрезидент Джордж Буш знайшов дле себе „нове завдання". Республіканці доручили йому заопікуватись головою автомобільної корпорації Крайслера Лі Аякокою, щоб цей дуже популярний у бизнесовому світі директор, не підтримав часом офіційно кандидатури Волтера Мондейла на президента від Демократичної партії і не закликав робітничі юнії включитися більш інтенсивно до виборчого процесу. Раніше ходили поголоски, що демократи застановлялися навіть над можливістю найменувати Аякоку на віцепрезидента.

ПОСИЛЮЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ДЕМОНСТРАЦІЇ І КОНЦЕРТУ У ВАШІНҐТОНІ

Ню Йорк (В.К.). — У п'ятницю увечері, 15-го червня ц.р., в Домі НТШ відбулося чергове засідання Крайового Комітету Всегромадського Протесту проти російщення України у 20-річчя Побудови Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні, щоб заслухати звітів з досі пророблені праці та обговорити і рішити інші справи, зв'язані з підготовою імпрез у Вашінґтоні в неділю, 16-го вересня цього року.

Учасники спільних нарад у Ню Йорку.

На це засідання була запрошена українська преса, щоб дати журналістам можливість бути свідками нарад Комітету і звітувати про це українській громаді з власних спостережень. Були заступлені „Америка", „Свобода", „Національна Трибуна", „Наш Голос" і „Народна Воля". В засіданні брали участь, як і завжди досі, представники трьох організацій — спонзорів — НТШ, УАКР і УККА — зі своїми головами д-ром Ярославом Падохом, д-ром Іваном Флисом і Ігнатом Білинським. З уваги на важливість справ були також присутні з Вашінгтону керівник концерту в Кенеді Центрі — інж. Юрій Повстенко і керівник пресової служби Андрій Білик.

Звіти референтів виказували, що Почесний комітет вже комплектується, незадовго буде вже вповні оформлений. Фінансові референти вже вислали до української громади тисячі відозв і жетонів до розпродажу. Постійна канцелярія Комітету приміщується в Домі НТШ. На пропозицію організаційних референтів Комітет виніс рішення продавати жетони та роздавати інформаційну літературу на літніх оселях українських організацій з нагоди більших імпрез.

А. Білик досить детально поінформував присутніх про контракт, який він привіз зі собою до підписання Комітетом і пресовою службою у Вашінгтоні. Контракт був фахово виготовлений і включає подробиці праці пресової служби. Після виміни думок Комітет підписав контракт, який зв'язаний з великими видатками.

Інж. Ю. Повстенко інформував про прогрес підготови концерту в загальному і про працю мистецьких одиниць — симфонічної оркестри у Вашінгтоні і хору „Думка" у Ню Йорку. Справа участи у концерті Капелі Бандуристів з Дітройту і співака Павла Плішки є актуальна і в процесі переговорів. Квитки на концерт будуть у продажу в українських крамницях за кілька тижнів.

На засіданні, у різний час і при різних нагодах, були порушені ще раз цілі імпрез у Вашінгтоні. Поновно було наголошено, що українська громада має моральний обов'язок запротестувати у столиці Америки проти російщення українського народу.

Комітет вірить, що українська спільнота масово візьме участь у цій демонстрації і концерті у Вашінгтоні.

Шулц каже про потребу „права переваги" у боротьбі проти тероризму

Вашінгтон. — Державний секретар Джордж П. Шулц, у неділю 24-го червня, на конференції, присвяченій світовому тероризмові, яка тут якраз відбувається, знову говорив з натиском про потребу для вільного світу мати „право переваги", в боротьбі проти світового тероризму, який дуже часто підтримують і плекають не окремі індивіди чи групи людей, а таки уряди певних країн. Спеціяльно країни західнього світу, уряди яких дуже обурені незвичайно бурхливим розвитком цього отруйного явища — тероризму, повинні виявити більше ініціятиви і рішучости в справжньому поборюванні тероризму. Такі країни, на думку Шулца, повинні бути готовими на відповідні для цього превентивні та напередвзяті кроки, щоб тероризм ударемнити.

Цей виступ Шулца з гострим плямуванням ґльобального тероризму, спонзорованого певними країнами, не є першим; вже 3-го квітня Шулц сказав прилюдно, що західні держави повинні взяти під увагу превентивні акції і якраз такі, щоб ударемнити випади терористів, що їх висилають цілими групами деякі країни для підривних дій в інших країнах. Загально кажучи, ці обидва виступи державного секретаря віддзеркалюють турботу Адміністрації Регена „отруйним розвитком" тероризму, з яким нормальною дорогою звичайної оборони від тероризму вже боротися не можна. Тому Шулц радить перейти до „активної оборони проти тероризму", яка включала б також конкретні потягнення проти тероризму і проти тих, що його спонзорують.

Хоч з цими думками Шулца погоджуються уряди західніх країн, проте в комюніке семи індустріяльних країн Заходу, що відбули минулого місяця свою вершинну економічну нараду в Лондоні, у розділі про світовий тероризм такі конкретні пропозиції не відображені. Більше того, згадані европейські держави та Японія не тільки неохоче поставилися до того, щоб в комюніке були зазначені конкретні кроки проти певних урядів країн, що посилають за свої кордони терористів, а вони, ці країни західнього світу (це були: Великобританія, Західня Німеччина, Франція, Італія і Японія та Канада) навіть про такі конкетні протиакції не радо говорили, хоч всі погоджувалися з тим, що треба щось конче робити проти тероризму.

Згадану конференцію проти світового тероризму, на якій промовляв Шулц, спонзорує Йонатанський Інститут з Ізраїля. Країни, яких цей Інститут і ЗСА (Шулц) уважають „спонзорами тероризму", є Лібія, Сирія, Іран, Північна Корея і Палестинська Визвольна Організація (ПВО). Шулц згадав також, хоч і дуже лагідніше, Совєтський Союз, який з його сателітами постачає „фінансову, калькуляційну і тренувальну допомогу для тероризму в світі".

Совєти домагалися заборони участи етнічних груп у відкритті Олімпіяди

Вашінгтон. — Інформаційний бюлетень ЕЛТА, спонзорований литовською крайовою фундацією, інформує у травневому числі, що совєтські пропаґандисти поширюють різні плітки про те, що їхніх спортовців хтость мав бажання перехоплювати, напихати їх наркотиками, переполоскувати їм мозки тощо. Совєтські олімпійські речники, наприклад, заявили, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки категорично відмовився від забезпечення атлетів і що президент Роналд Реґен приготовляє диверсію проти спортовців із країн „соціялістичної співдружності".

Американські чинники кажуть, що все ділялося якраз навпаки. Олімпійський Комітет і відповідальні урядові речники робили все можливе, щоб задовільнити совєтські примхи. Як відомо, Олімпіяду попереджує все велика парада у якій мали взяти участь, як окремі одиниці, етнічні групи у своїх кольоритних костюмах, а між ними також литовці, лотиші, естонці і українці. Москва, довідавшись про програму паради, зажадала вилучення усіх національностевих груп, які походять з-поза Залізної заслони і Олімпійський Комітет ЗСА задовільнив їхню вимогу.

Очевидно, цим потягненням Комітет зробив велику кривду тим молодим американцям, які вже народилися поза країнами їхніх батьків, тепер окупованих комуно-московською імперією. Щоб задовільнити кремлівських „спортовців" ЗСА і в цьому відношенні хотіли поступитися. Деякі кола висловили сподівання щоб тепер, коли Москва таки не братиме участи в літніх Олімпійських Ігращах, Олімпійський Комітет ЗСА змінив своє первісне рішення і включив етнічні групи в олімпійську параду.

АМЕРИКАНСЬКА ЕКОНОМІКА ПОПРАВЛЯЄТЬСЯ

Вашінгтон. — Американська економіка, не зважаючи на ранішу нестабільність спричинену колишніми адміністраціями, знаходиться тепер на шляху постійного росту, приблизно 5,7 відсотків в річному відношенні із подиву гідно низькою інфляцією, — заявили офіційні урядові речники.

Президент Роналд Реґен назвав цю інформацію „надзвичайно приємною вісткою". Він додав, що над покращанням економіки дуже тяжко працювали багато людей, економічних спеціялістів і урядових осіб, які мають до цього безпосереднє відношення.

Приватні екоуномічні аналітики перестерагають однак перед передчасними висновками, бо занадто швидкий ріст може викликати нову проблему, а саме брак ринків збуту, і економічний сектор може знову повернутися до застою. Одиноким рятунком, на думку цих економістів, є шукати стабільших ринків збуту, тобто країн, які платять за товари систематично твердою валютою.

Очевидно, Р. Реґен не конче погоджується з прогнозами приватних аналітиків. В розмові з кореспондентами він заявив, що в результаті солідної праці Уряду „ми маємо сьогодні здорову економіку і низький відсоток інфляції" й відвороту на гірше, без більших політичних стрясень у світі, бути не може.

Секретар Департаменту скарбу Доналд Ріґен відмітив, що економічна програма президента Р. Реґена показалась правильною, хоч на початках в цю програму вірило небагато людей, а ще більше було скептиків.

Речник Білого Дому Леррі Спікс висловив надію, що зріст економіки матиме вплив на зниження рівня відсотків на позички, що у свою чергу ще більше скріпить економіку і пожвавить будівельну індустрію.

У СВІТІ

У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ провідник Вільної демократичної партії Ганс Дітріх Ґеншер, який рівночасно є міністром закордонних справ, заявив на зборах своєї партії, що він з початком наступного року резиґнує зі свого головства, на один рік раніше, як було пляновано. Це рішення наступило в наслідок критики членів партії щодо його провідництва. Також останні вибори до Европейського парляменту дали Вільній демокатичній партії тільки чотири відсотки голосів, а до репрезентації в парляменті потрібно п'ять відсотків голосів і це вказує на послаблення цієї партії в Західній Німеччині.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Індії Індіра Ґанді не згодилася на відкриття Золотого храму про що просило п'ять найвищих духовних провідників секти сікхів. Хоча стан облоги в провінції Пунджаб майже в цілості відкликано, настрої там після великої масакри в Золотому храмі далі напружені.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ Палати Репрезентантів, Китай буде далі помагати пакистанцям при виробленні нуклеарної зброї. Є докази на те, що китайський уряд допомагає у виробдюванні урану, який потрібний для нуклеарної зброї.

У ФІЛІППІНАХ, 2,000 ЛЮДЕЙ на чолі з родиною вбитого лідера опозиції Беніньо Акіньо протестували проти економічної політики президента Фердінанда Е. Маркоса. Демонстрації викликали високі ціни на життя і освіту, які тепер існують з приводу девалюації пеза.

ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ВТІКАЮТЬ з Банґлядеш та Індії з приводу великої повені, що навістила там частини країн. Понад 50,000 людей втратило свої житла та все добро в північносхідній Індії та Банґлядеш.

КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА II відкликала свої відвідини в копальнях вугілля, де панують неспокої і демонстрації страйкуючих робітників. Відвідини були заповіджені на 28-го червня ц.р.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР НАТО Йозеф М. Люнс представив на пресовій конференції нові дані, на підставі яких вказує, що попередні оцінки військової сили совєтського бльоку були перебільшені. На підставі теперішних даних число дивізій країн, що належать до Варшавського Пакту є 115, а не 173 як було інформовано раніше.

В ЄРУСАЛИМІ МІСЦЕВИЙ суд засудив жидівського терориста Ґіляда Пелі на десять років тюрми за його співучасть в терористичних нападах на палестинських арабів, а зокрема на один з найбільших ісламських храмів. Г. Пелі признався до вини, але тепер його адвокати будуть старатися про ще один розгляд справи.

У ПОЛЬЩІ, ДЕ СВЯТО Божого Тіла є офіційним релігійним святом, в день його, 21-го червня ц.р., знову положено величезний хрест перед костьолом св.Анни у серці Варшави. Хрест зроблений із прегарних живих квітів має 10 стіп довжини і 8 ширини та є черговим знаком протесту проти уряду, який минулого року заборонив скласти подібний хрест. Зібрані біля костьола люди співали релігійні пісні, а відтак імпровізовані пісні, в яких висміювали Войцєха Ярузельского.

ЧЛЕНИ „СОЛІДАРНОСТИ", які закликали до бойкоту недавніх виборів заявляють, що висліди подані польським урядом є фальшиві і що лише 57 відсотків управнених до голосування брало участь в них.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗОВСІМ несподівано повідомив, що видалить до Арґентини провідника лівої арґентинської партії Маріо Фірменіча, який від минулого листопада проживав у Бразилії, куди втік перед арештуванням на своїй батьківщині. Новий уряд Арґентини під проводом президента Рауля Альфонсіна почав судові доходження проти всіх політичних екстремістів — так правих переконань, як і лівих. З того приводу прийшло до переговорів з бразилійським урядом відносно видачі М. Фірменіча.

В АМЕРИЦІ

ДЕМОКРАТИ ОБРАЛИ головним промовцем на Конвенції у Сан Франсіско нюйоркського губернатора Маріо Квомо, а не, як раніше говорилося, сенатора Едварда Кеннеді, якого, до речі, пропонував Квомо. Очевидно, це підбудовує авторитет губернатора і відкриває для нього шляхи до кандидатури на президента в 1988 році, якщо він цього бажатиме. Квомо заявив кореспондентам, що він сам працюватиме над програмовою доповіддю, у якій порушить основні проблеми ЗСА і накреслить шляхи для майбутньої діяльности Демократичної партії.

СТЕЙТ НЮ ЙОРК буде мабуть першим стейтом, де водії автомобілів і пасажири мусітимуть закладати захоронні паси обов'язково, якщо не хочуть наражатись на грошову кару у висоті 50 долярів. Покищо цей законопроєкт був прийнятий леґіслятурою, голосами 82 до 60. Сенат прийняв подібний законопроєкт минулого тижня, а над згаданим, прийнятим асамблеєю застановлятиметься цього тижня. Ніхто не сумнівається, що губернатор Маріо Квомо підпише цей законопроєкт, бо він вже раніше висловив бажання, щоб нюйоркський стейт став першим який увів би в себе цю захоронну процедуру. В сенаті існують однак голоси, що жадний федеральний чи стейтовий уряди не мають права накидати своєї думки громадянам ЗСА і казати їм, що вони повинні, а чого не повинні робити.

ИРВІН МАРҐОЛІС, визнаний раніше лавою присяжних винним у вбивстві двох жінок і техніків телекомпанії Сі-Бі-Ес, торгівець діямантами в Ню Йорку, був засуджений на 50 років тюрми. Під час проголошення вироку Марголіс сидів непорушно в залі суду. Суддя Ів Премінджер заявила, що немає більшого злочину, як контрактове вбивство і це вбивство є непростимим в практиці правосуддя. 48-річний Марголіс, який вже відсиджує свій засуд на 28 років за крадіж діямантів на суму 5,7 мільйона долярів, мабуть вже до кінця життя перебуватиме в тюрмі.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН повторив свою ранішу заяву, що двері для переговорів ЗСА з СССР є все відкриті і американська делеґація на переговори у Женеві готова кожночасно повернутись до Швайцарії, якщо це саме зроблять совєтські представники. При тому Президент підкреслив, що він кожночасно готовий зустрінутись із совєтським лідером Константином Черненком, якщо така зустріч мала б допомогти у відновленні переговорів і привернені співпраці Америки з Москвою. На жаль, совєтський речник Леонід Зам'ятін заявив у Москві, що така зустріч між Реґеном і Черненком не може відбутись під теперішню пору, бо перед тим ЗСА мусіли б змінити свою політичну настанову до Совєтського Союзу й інших соціялістичних країн. Таку менш-більш позицію займав К. Черненко у розмовах з президентом Франції Франсуа Міттераном.

ПРОПОВІДНИК ДЖЕССІ Джексон, третій з ряду кандидат на президента від Демократичної партії заявив, що він представить свою вимогу про зміну виборчої структури на пленарній сесії Конвенції у Сан Франсіско, але щодо кандидата на президента, то він підтримуватиме того, кого обере Конвенція. Джексон перестеріг демократів, що чорні виборці будуть дуже розчаровані, якщо провід Демократичної партії і Конвенція відкинуть його справедливі вимоги. Спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл уважає, що демократи повинні задовільнити вимогу Джексона і полагодити її ще перед Конвенцією.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ переконані, що Білий Дім і сам президент Реґен намагаються зменшити напруження, яке існує між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом. Кількакратні заяви Реґена про те, що він хоче замирення з СССР, а не конфронтації, як про це говорять противники республіканців, вказує на деяку зміну політики Вашінґтону до східнього бльоку. Крім того Р. Реґен хоче сказати виборцям що він відкидає конфронтацію у політиці і в майбутньому шукатиме можливостей відновлення переговорів ЗСА з СССР для обміркування справ роззброєння і редукції міжконтинентальних нуклеарних ракет.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Клопіт Волтера Мондейла

Мало хто сумнівається вже, що Волтер Мондейл стане офіційним кандидатом Демократичної партії на президента Америки. За останнім підрахунком Мондейл має уже 31 делеґатів більше понад сакраментальну цифру 1,967 делеґатів, потрібних для номінації у першому голосуванні. Отож Волтер Мондейл тепер дбає вже, щоб Комісія плятформи виготовила таку програму, яка буде його політичним кредо у виборчій кампанії, та водночас турбується, кого вибрати на свого заступника, на віцепрезидента ЗСА.

Це не легка і не така проста справа. Коли Роналд Реґен вибрав на свого віцепрезидента Джорджа Буша, то не тільки тому, що Буш був другим з черги кандидатом, який у передвиборах отримав найбільше число голосів, але й тому, що Буш був раніше членом Конґресу, амбасадором в ОН і амбасадором у Великобританії. Крім того рідним стейтом Реґена була Каліфорнія на Заході, а Буша Массачусетс на Сході Америки. І Джиммі Картер тому вибрав собі на віцепрезидента сенатора Волтера Мондейла, бо сам Картер був з глибокого Півдня, був губернатором Джорджії, а Мондейл є американцем Міннеаполісу, себто стейту Середущої Америки. У виборі віцепрезидента завжди беруть до уваги критерій „географічного балянсу". Тепер Мондейлеві потрібний хтось або зі Сходу Америки, або глибокого Півдня. Сенатор Ґері Гарт, суперник Мондейла, що його родинним стейтом є Кольорадо, не приніс би йому жадної користи, поминаючи вже те, що вони обидва у передвиборах наговорили один одному стільки неприємних слів, що трудно було б створити тепер гармонійну співпрацю.

Головне, що Мондейл обіцяв у своїй кампанії у передвиборах, що „візьме під увагу" якусь жінку на віцепрезидента. Покищо він цю обіцянку дотримує. Перед журналістами він розхвалював Джералдіну Ферраро, одну з 34-ох представників стейту Ню Йорк у Палаті Репрезентантів. Джералдіна Ферраро займає у Демократичній партії поважне становище, як голова Комісії плятформи. Але так само заповіджено йому розмову з посадником Сан Франсіско Діяною Фейнстайн. Обидві займають в Демократичній партії високі становища.

Проте, за газетними вістками, Волтер Мондейл вже розмовляв на цю тему зі сенатором Ллойдом Бентсеном з Тексасу, значить із потрібного Мондейлеві глибокого Півдня, а нюйоркські газети принесли вістку, що поважним кандидатом на віцепрезидента є демократичний сенатор Деніел Патрік Мойніген, професор університету, колишній амбасадор в Індії, один із найповажніших демократичних репрезентантів у Сенаті — від стейту Ню Йорк.

Як бачимо, це поважна справа, бо сам Волтер Мондейл признав, що він має — покищо — менше шансів перемоги у виборах 6-го листопада ц. р., як Роналд Реґен. Він потребує такого кандидата на віцепрезидента, який приманив би якусь групу американського суспільства — чи то жінок (хоч не всі жінки в Америці голосували б на листу Мондейла тому, що його заступницею була б жінка), або когось, хто приманив би консервативних демократів з Півдня, чи мав би вплив на придбання голосів із одного з найбільших стейтів яким є Ню Йорк з його муринським Гарлемом та жидівським Брукпином. Покищо Демократична партія перебуває у стані хаосу, бо неперебірлива кампанія трьох демократичних суперників у передвиборах внесла атмосферу конфлікту між чорне суспільство і жидівське — обидві ці верстви численні і впливові.

Невідомо ще теж, які дебати будуть відбуватися на Комісії плятформ і як про це інформуватиме преса. Цей брак єдности в Демократичній партії і ці турботи Волтера Мондейла з вибором віцепрезидента — це вода на млин республіканського кандидата Роналда Реґена, який хоч зненавиджений демократичними лібералами — має ту перевагу, що є Президентом, отже, щоденно є на сторінках преси, переводить пресові конференції і будь-що-будь має за собою балянс переборення економічної кризи, покращання зв'язків із союзниками з НАТО, покращання зв'язків із Пекіном і має за собою примирливі заяви супроти СССР, що вибило зброю з рук його противників, що він — непримирливий ворог СССР, який радше схиляється до війни з ним, як до замирення.

Покищо опитові аґенції признають Реґенові перевагу над Мондейлом найменше у відношенні 2:1, а то й 4:1. Мондейл знає це і признав, що мусить важко працювати, щоб здобути в публічній опінії американського народу таку популярність і таке признання, щоб міг виграти у виборах 6-го листопада 1984 року. Цієї перемоги найбільше бажає йому Москва, яка разом з американськими демократами-лібералами прагне позбутися Роналда Реґена з Білого Дому.

Михайло Кучер

І ТАКЕ БУВАЄ...

Минулого року в австрійській телевізії була програма п. з. „Студія Схід", яка була цілком призначена Польщі після частинного припинення воєнного стану: частинного тому, що було відкликано до казармів армію і танки, але більшість обмежень залишилася в силі.

На тому телевізійному показі проф. А. Шафф із Віденського університету сказав, що з оптимізмом дивиться на майбутність Польщі, а генерала Ярузельського вважає найкращим кандидатом на мирну нагороду.

Такою думкою і пропозицією був здивований уряд народової Польщі, бо проголосив такий комунікат:

Протягом тривання воєнного стану інтерновано 10,131 особу. За політичну діяльність арештовано 3,616 осіб, з них 2,822 особи стали перед судом. Під час маніфестацій вбито 15 осіб, 991 особу поранено. Міліція сконфіскувала 730 тисяч летючок, 340,000 нелеґальних публікацій, 1,196 машин до розмножування текстів, 468 друкарських машин, чотири тисячі плякатів. Викрито 677 підземних груп спротиву, 360 друкарень, одинадцять радіових надавчих станцій.

За це все, на думку професора А. Шаффа з Віденського університету, Ярузельському варто дати нагороду миру. Польща досі має підземну публіцистику. Польські інтелектуали ставлять важливе питання — яка є роля політичної публіцистики і який її вплив на суспільство?

Завданням такої публіцистики буде вказувати на джерело політичної та економічної криз в Польщі, а не на її ознаки. Майже сорок років панування комуністичного режиму в Польщі показало банкрутство соціялістичної економічної концепції при конфронтації із світом сучасної техніки. Польща, знищена німецькою окупацією, майже без міського населення (міщанства), була ідеальною територією для Великого експерименту східнього зразка. Виразником і виконавцем Великого експерименту стала „нова кляса" плюс ідеологічна моральна підстава в особі „передової робітничої кляси". Далеко не все вдавалося. Треба було шукати причину неуспіхів — жертву — „клясового ворога". Ним став бідний індивідуальний продуцент, власник малесенького, наприклад, шевського варстату. До того додано „індивідуального селянина".

Режим викликав амбіції, цивілізаційний апетит. До міста прийшло малоземельне селянство, яке не завжди знайшло працю, не мало до того потрібного фаху. Постало захитання суспільної структури.

Польща живе в пустелі поміж „капіталізмом" і „соціялізмом". Капіталізм — це не ідеологія, це погляд на світ. Це вільний ринок. Москва все більш неуспішно лякає народи СССР імперіялізмом і капіталізмом. Світові не загрожує пролетарська революція. На Заході все менше фабричного пролетаріяту. Автоматизація праці нищить фабричний пролетаріят. Безробіття обертається у нормальне явище і воно властиве всім країнам без пляну як з ним боротися.

У заможному світі Заходу існує „етнічний пролетаріят," чужі робітники в західніх країнах. Вони працюють за відносно малу платню і виконують працю, якої уникають західні робітники. Але й такий пролетаріят числом зменшується і викликає незадоволення серед суспільств Заходу.

У Польщі декретами запроваджено штучну рівність однакової нужди. Західній соціялізм — соціял-демократія не є соціялізмом в марксистському розумінні. це не зовсім вдало зреферований капіталізм.

Тим часом у Польщі становище катастрофальне, до чого звик Захід. Польща жила чи й досі живе на капіталістичні кредити. Режим відтяв народ від контакту з вільним світом і потрапив переконати народ, що наближається війна. Це викликало апатію — все одно працювати не варто. Молоді кваліфіковані люди втікають з рідного краю і воліють любити Польщу з безпечного і багатого Заходу. Досить сказати, що офіційною майже валютою в Польщі є американський доляр. Сєнькевіч давно сказав: „біда народам, які люблять свою свободу більше Батьківщини". Також такий тяжкий закид робить польська політична публіцистика своїй еміграції, яка на багатому і безпечному Заході дуже любить свою батьківщину здалека. Але чи це властиве тільки польській еміграції?

Делеґація Конгресу американських поляків відвідала у Вашінгтоні державного секретаря Джорджа Шулца. У розмові поляки підкреслили велике стратегічне значення Польщі як найбільшої країни (!) з несовєтськими амбіціями в совєтській системі. На думку поляків, американський Уряд заклопотаний подіями на Близькому Сході і в Центральній Америці мало цікавиться Польщею. Делеґація впевняла, що американський Уряд має вплинути на режим Ярузельського, щоб той звільнив одинадцять діячів „Солідарности" та видав амнестію для всіх політичних в'язнів. Польська делеґація просила Уряд

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Р. Рибак

ЕКОНОМІЧНИЙ ПЕРЕМИШЛЬ

(Перед з'їздом Земляцтва „Перемищина" у днях 29-30 вересня ц. р. на Союзівці)

Відомий історик української кооперації д-р Ілля Витанович вважає Перемишль за „зразковий центр громадсько-економічної організації" та називає його „другою столицею". Він це, мабуть, основує на цьому, що Перемишль не лише перенимав і вводив у життя нові економічні ідеї, але був або ініціятором, або приміщенням для крайових центральних установ.

У 1895 році Товариство „Просвіта" скликало до Перемищля перше господарське віче, а в 1909 році перемиська „Спілка" перетворилася на Крайовий Союз Спілок у Львові. Перемишль у 1905 році вирятував австрійський дозвіл на організацію щадничо-допомогової кредитівки, яка мала привілей приймати вкладки правних осіб та сиротинських фондів. Сам намісник краю не погодився на Львів, бо єдина цього роду установа у краю уже належала до поляків. Протекторат над „Українською Щадницею" перейняв наш галицький єпископат, а перед Першою світовою війною вкладки виносили чотири мільйони корон!

У центрі перемиського економічного життя непохитно стояла постать д-ра Теофіля Кормоша (1861-1927). „Він — за словами одного громадянина — був добрим господарем, що забрався до будови хати з голими руками, збудував її та ще й огородив". Д-р Кормош, хоча зосереджував діяльність до Перемищини, своєю участю у центральних установах, став піонером української кредитової кооперативи в Галичині. У 1894 році він заснував у Перемишлі першу кредитову кооперативу „Віра" і цей же тип поширився на ввесь край, часто під назвою „Кормошівка". Її успіх був у зразковому статуті та підручнику діловодства пера самого ж д-ра Кормоша. Отець А. Негребецький, редактор „Господаря" у Перемишлі, був тим, що пропаґував кредитові ідеї, а Владика Константин Чехович при допомозі духовенства старався ці ідеї переводити в життя.

У сусідстві „Народного Дому", який побудував у 1906 році д-р Кормош, шість років пізніше повстала „Міщанська Каса" для обслуги міщанства, а для обслуг робітництва основано кооперативу „Надія", споживчо-пекарського характеру. Тут у Перемишлі теж засновано першу „Українську Безвідсоткову Касу" для потреб купецтва.

Сільсько-господарська проблема була близька серцю провідних громадян Перемишля. Сама ж філія „Сільського Господаря" була одна з найстарших у Галичині, а д-р Степан Дмоховський із власної ініціятиви видавав місячник „Сільський Світ", який згодом перейшов до Львова під редакцією вченого агронома Є. Архипенка.

І коли цього року організатори Земляцтва „Перемищина" свій з'їзд присвячують 100-річчю Українського Дівочого Інституту, то слід згадати, що у тридцятих роках нашого сторіччя якраз Дівочий Інститут мав великий вплив на господарське виховання нашого села. Це не було у програмі навчання. Ні! Це сталось тому, що його маєток використано, як зразок для провадження деяких господарських секторів. Тут була годівля курей, яку Хліборобська Палата у Львові визнала зразковою першої кляси та взяла під свій догляд і контролю. Тут в Інституті був теж прекрасний сад. Душею і ініціятором цієї господарки був проф. Леонід Бачинський, який теж у рамках програми „Сільського Господаря" переводив курси серед селян і влаштовував виставки рільничих продуктів. У висліді популярність виставок заохочувала господарів — головно молодь, — щоб закладати зразкові сади, управляти яринні культури і вести поступову господарку у пасічництві. Професор Бачинський був делеґатом до Хліборобської Палати у Львові, а на одному з'їзді садівників з цілої Польщі осягнув це, що українську відміну яблука-ренету Симеренка-встановлено офіційно до асортименту в Галичині. Економічна картина Перемишля не була би повна, якщо б не згадати наших купців приватників зорганізованих у Союзі Українських Купців і Промисловців, який основано під першою назвою Союз Українських Купців у 1924 році у Львові. Шість днів пізніше перша філія союзу постала у Перемишлі, на жаль, цього ж не діждався Іван Борис, що помер рік скорше, плекавши 17 років ідею створення професійного товариства українського приватного купецтва.

Іван Борис — це тип нинішнього підприємця-антрепренера, що постійним новаторством і використанням можливостей створює нові господарські добра. Він не втратив своєго надбання і зумів передати свій заповіт трьом синам: Теодорові, Євгенові та Володимирові, до підприємства яких приходили усі без різниці віроісповідання та національности. Тут була ґарантія якости і фахової обслуги.

Перемишляки мали теж свій гумор, бо, як відомо, в місті були дві установи „Віра" та „Надія", де гуртувались жителі з дещо відмінними політичними поглядами. Тому і перемишляки жартували: є в нас віра, надія а нема любови...

Це було колись... Нині любов до цілого Перемишля живе і досі у серцях колишніх жителів і вони з вірою надіються на відродження... княжого городу над срібнолентим Сяном.

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Д-р Ростислав Сочинський

Купіль у соняшних проміннях і у воді

Літо вже в повному розгарі, отже пора тепер сказати дещо про купіль у соняшних проміннях і у воді, зокрема для наших громадян літнього віку. Мусимо знати, чого вимагає гігієна, себто наука, яка дбає про збереження здоров'я, повинні ми знати про деякі хвороби, що можуть виникнути наслідком зловживання цими корисними й водночас приємними сезоновими розвагами.

Купіль тоді корисна коли вона: 1) не спричиняє простуди, 2) не перехолоджує тіла і 3) не шкодить органам дихання та кровообігу.

Розгляньмо докладніше ці положення: 1) Простуда приходить в наслідок швидкого охолодження розігрітого тіла або якоїсь його частини. Зайве й казати, що чим більша різниця температур тіла і води тим більша стає можливість простуди.

Рисковна для здоров'я буде купіль у воді, що має нижче 68 ступенів Фаренгайта (20 ступенів Цельзія), бо тоді різниця між теплом тіла (біля 98,6 ступеня Фаренгайта, 37 ступенів Цельзія) і води дуже велика, тобто майже вдвоє така. Не слід також йти у воду, розігрівшись; краще посидіти роздягненому на березі 10-15 хвилин, щоб трішки охолонути.

2) Вода у річці, озері чи в океані завжди холодніша від нашого тіла; при купелі тіло віддає частину свого тепла воді, коли та віддача перевищує продукцію тепла тілом, то настає переохолодження тіла, а це шкідливе, бо воно вже ослаблює організм.

Виникає питання: скільки ж часу можна сидіти у воді, не доводячи тіла до того шкідливого переохолодження? На це питання тяжко дати точну відповідь, бо справа залежить від трьох чинників:

а) Худі особи мерзнуть швидше, ніж люди тяжкої ваги. Це річ зрозуміла й не вимагає вияснення,

б) важлива тут температура води: в теплій воді можна сидіти довше, в холодній — коротше;

в) коли людина енерґійно рухається у воді (плаває) вона продукує більше тепла, отже не так швидко мерзне, як людина, що сидить, чи стоїть нерухомо.

Можна, а навіть і треба, робити перерви в купелі. Але наступна купіль повинна бути вдвоє коротша, ніж попередня. Людина старшого віку, середньої ваги, може перебувати чверть години без руху у воді, що має температуру 68 ступенів до 12 ступенів Фаренгайта. Що поверх того — це вже деякий риск для здоров'я.

3) Нарешті третя вказівка: треба вважати, щоб купіль не шкодила органам дихання та кровообігу. Коли людина ввійде в холодну воду, моментально скорочуються (звужуються) волоскові кров'яні судини (капіляри) на всій поверхні її тіла, а що тих волосників дуже велика і густа сітка (голкою вколіть, то і то попадете в якийсь волосник і крапелька крови виступить), то при скороченні всіх волосничків значна частина крови відпливає з поверхні тіла до внутрішніх органів: легенів, печінки, нирок і т. п., а серцю завдається через те більше праці, бо ту саму кількість крови воно повинно проганяти через зменшений обсяг кров'яної системи. Отже коли людина має якусь хворобу внутрішніх органів, то купіль для неї безумовно шкідлива.

Єдине, що могли б дозволити собі такі бідолахи у літню спеку, коли тіло обливається потом і припадає порохом, — це роздягнувшись на березі, поступово, по черзі, обмивати тіло — частина за частиною, як і краще входити у воду поволі, а не відразу в неї кидатись.

Соняшні купелі при розумному їх вживанні можуть бути дуже корисні, при зловживанні натомість — приносять не раз багато шкоди. Соняшне світло має в собі невидимі для нашого ока проміння: позафіолетні (хемічно дуже чинні) та позачервоні (теплові). І ті й інші дуже сильно впливають на організм (рослинний, тваринний та людський). Робити собі забаву, або спорт із того сильного чинника не можна без шкоди для свого здоров'я.

Соняшне світло дуже корисно впливає на деякі хронічні (задавнені) хвороби: Рахіт і золотуха в дітей, старі ревматизми, невралгії, запалення суглобів, старі плеврити (далеко не всі) хвороби шкіри, деякі (знову же не всі) задавнені жіночі недуги, деякі форми туберкульози костей.

Щождо здорового організму, то соняшні купелі можуть корисно вплинути на нього тільки тоді, коли ними не зловживати. Грітися на сонці роздягненому можна без шкоди для здоров'я не більше 50-60 хвилин і то поступово, починаючи від 5-10-ти хвилин. що поверх цього — це вже „від лукавого".

Соняшне проміння дуже сильно впливає на нашу нервову систему, особливо на відрухову, тобто на стрижень, або хребтовий мозок. Від перегрівання діяльність його дуже підупадає, рефлекси відбуваються значно повільніше. Наслідком такого перегрівання настає сонність (хочеться спати; іноді навіть і засне людина, лежачи, роздягненою, спиною до сонця), а це показчик великого ослаблення усієї нервової системи. По-

(Продовження на ст. 4)

Лариса Данчук

ПОМАРАНЧІ...

Із самого раннього дитинства, спогади про помаранчі були у мене пов'язані із Великоднем.

Страсна Субота: мама з племінницею-сиріткою, що завжди бувала у нас на вакаціях, прикрашають святочний стіл. Мене, малу, заганяють у куток, аби не „крутилася під ноґами", та не перешкоджала їм у такій відповідальній праці.

Сиджу я тихо, дивлюся, як звичайний стіл перетворюється у щось незвичайне для ока: на сніжнобілій скатерці гордо височіють папушники (бабки), біля них скромніші паски, навколо торти, мазурки, сирна паска, якісь баранчики, ковбаси, шинки... Але мене найбільше приваблюють золотисті помаранчі, від яких, ніби, проливається соняшне проміння.

У моїй дитячій уяві малюється казкова країна, де ростуть таємничі дерева, а на них висять ці солодкі, соковиті овочі. І в тій країні живуть щасливі люди, які можуть їх їсти хоч і щодня, як ми вліті їмо ягоди, чи яблука або сливи...

Так було аж поки не прийшла „Велика Жовтнева" — помаранчі, пов'язані з радісним Святом Великодня. А потім страшні бурхливі події затьмарили цей світлий спогад.

Рік 1918 — перша зустріч з „большевиками-комуністами", що до непритомности побили мого батька священика і його, ледве живого, принесли селяни на рядні додому, та тоді Бог допоміг йому видужати. Після того для батька — постійна небезпека: переслідування, арешти, бо він уперто не хотів відректися від свого сану.

Мені теж, як „чуждому елементові" жилося не легко. Висміювання, кпини, запити — чому не відрікаюся свого батька: „Як вам не соромно бути дочкою попа?" Цькування і навіть залякування... Чи ж тоді приходили в голову спогади про якісь „буржуйські витребеньки" — помаранчі? Щиро кажу, я просто забула, що вони взагалі десь існують...

Аж, раптом, на весні 1938 року в Харкові з'явилися помаранчі! Ми не вірили своїм очам: чи нам сниться такий дивний сон, чи невже дійсність?

Та скоро по „радіо ОБС" (одна баба сказала другій) прийшло пояснення: совєтський комуністичний уряд завжди любив і любить „визволяти поневолені народи" в чужих країнах, то й у 1938 році він узявся допомагати еспанським комуністам поборювати „фашизм". Москва посилала туди зброю, харчі, обов'язково „дорадників", та і взагалі хто ж знав, що туди вони посилали? А „вдячний" еспанський народ за те постачав „старшому братові" помаранчі. Посмакували й ми тоді трохи цього, незвичайного для нас, овоча, та недовго, бо, як завжди, „левину" частину забирали для Москви та Ленінграду.

Мешкала я тоді в „кутку" у комуністки, що працювала інженером у кравецькій фабриці.

Вліті 1937 року заарештували мого чоловіка, працював він інженером в одному з великих харківських заводів. Забрали з роботи, додому не повернувся. Я поспішила виїхати з кімнати, де ми мешкали, вона належала заводові. забрала з собою найнеобхідніше і переїхала тимчасово до своєї подружки — полтавчанки Мусі. Її пощастило знайти окреме приміщення: кімнату й кухню, там вона жила з мамою і маленьким сином.

Тепер, пригадую це, я задумалась, як же я перевозила своє майно? Та ж у мене жадного „транспорту" не було... І нагадалося мені, що тоді в містах були чоловіки, які „запрягалися" в тачки на двох колесах і перевозили людям речі. Була для них спеціяльна назва: „ВРИДЛО". „Знавці розшифровували це слово так: „ВР-временно, И-ісполняющій, Д — должность, ЛО — лошаді" (тимчасовий виконуючий обов'язки коня). Отже цей „вридло" і перевіз мені речі.

Але постійне приміщення мені треба було шукати. Якось, приїхавши трамваєм на працю, до великого будинку „Держпрому", я зауважила, приліплений до стовпа, клаптик паперу, на якому олівцем щось було написано. Прочитала, а там хтось оголошував, що здає в оренду „угол" для самітньої жінки. „О! Це саме для мене", — подумала я. Зараз же після праці пішла на адресу, написану на оголошенні. Це було в одному з Кооперативних будинків, що їх багато, як грибів після дощу, виросло навколо „Держпрому". Їх нібито будували для фабричних робітників, але їх там і близько не було. Мешкали в цих багатоповерхових будинках різні начальники, партійні керівники та ІТР (Інженерно-технічні робітники).

На адресі, куди я пішла, відчинила двері молода вродлива бльондинка, дізнавшися чого я прийшла, запросила мене до приміщення, показала „угол", який вона здавала в оренду. У просторій світлій кімнаті посередині стояв великий стіл, під стіною канапа і кілька стільців. В одному кутку вмістилося б вузеньке ліжко, біля нього маленький столик із шухлядкою, на столику можна було б поставити дзеркало, а в шухляду поставити дрібні речі. Під ліжком було місце для валізки з білизною. Щодо білизни; моя приятелька, яка працювала друкарницею в установі, де і я, співала таку пісню про стан її білизни: „із вечора намочу, опівночі полощу, а сонечко блисне, на гілочці висхне..." Такі були наші „гаразди".

Думаю, що й тепер там не набагато краще.

Моїх чотири сукінки господиня дозволила повісити у її шафі. Ціна за оце приміщення коштувала 50 карбованців місячно.

Кімната мені подобалася, власне, я могла нею користуватися й вдень, бо там нікого ніколи не було. Господиня зробила на мене непогане враження, то я й вирішила переїхати.

Пізніше в розмові, господиня попросила, щоб я називала її Льолею і щоб зверталася до неї „на ти", а вона мені також казатиме — „ти". Обидві були ми приблизно одного віку. Розповіла вона мені, що працює інженером у фабриці і належить до партії... Це мене трохи злякало, та вибору не було, тож я, поклавшися на Божу охорону, переїхала до того „кутка".

Боялася я, що Льоля зачне мене розпитувати, чому я самітня, де моя родина і т. п. Але, вона ніколи про те зі мною не говорила. Пізніше мене поінформували сусіди, що й вона сама не „кришталево-чистого" пролетарського походження, бо її батько був власником досить великої крамниці десь у провінції. Вона молоденькою приїхала до Харкова, поступила на фабрику робітницею, вечорами відвідувала курси „Робфаку" — робітничий факультет, де підготовляли робітників до вступу в інститут.

(Закінчення буде)

Сучасна технологія та її застосування

На тему „Сучасна технологія та її застосування у нашому житті" Головна Управа та Відділ у Філядельфії Товариства Українських Інженерів Америки влаштували конференцію в приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії в суботу, 7-го квітня ц.р. Присутні коло 60 осіб мали нагоду заслухати чотири доповіді інженерів молодшого покоління. Доповіді ілюструвалися прозірками.

Розпочав конференцію голова Відділу Філядельфія інж. Роман Циган, привітавши гостей і представивши Голову ТУІА інж. Юрія Базилевського. Після короткого привіту гостей інж. Юрій Базилевський представив інж. Володимира Лехіцького, референта наукових конференцій при Головній управі ТУІА, модератора цієї конференції.

Першим доповідачем був мгр Петро Борецький, фізик при Морсько-летунському розвитковому центрі у Вармістері, Па. Його тема: „Можливості портативних компюторів". Доповідач почав описом технічного розвитку в ділянці компюторів, зупиняючись над малими компюторами, зокрема над так званими кишеньковими компюторами, й ілюструючи приклади із свого професійного і студентського досвіду. Прелеґент дуже добре пояснив велику і практичну ролю цих малих компюторів; при кінці своєї доповіді інж. П. Борецький заповів, що сила компюторів і далі буде зростати. Він думає, наприклад, що за кілька років малі компютори, не більші як машинки до писання, зможуть зберігати в їхній пам'яті інформації цілої енциклопедії.

Інж. Богдан Гошовський, який закінчив електричну інженерію в Нюйоркському політехнічному інституті і тепер працює над проєктуванням і конструкцією цифрових компюторів для фірми Зінґер-Кірфорт у Ню Джерзі, говорив на тему: „Електронічна синтеза мови", обговорюючи проблеми створення людського мовного усного звуку. Прелеґент пояснив фізіологію людського звуку, функцію легенів, горла, язика й уст. Доповідач пояснив далі, як можна математично представити ці частини й увести їх у звукові системи. Вкінці він обговорив електронічні моделі, які віддзеркалюють поодиноко ті самі частини людського звукового апарату та вірно імітують людський звук і мову.

Мґр Марко Кузик, який здобув ступінь бакалявра і маґістра в ділянці фізики у Пенсильванійському університеті, у доповіді на тему: „Дуже швидкі компютори, базовані на оптичних приладах", подав основи зовсім нової технології. Ця технологія уживає проміння лейзера і керується оптичними вимикачами. Марко Кузик пояснив, що хоч швидкість компюторів, базованих на електронічних транзисторах, доходить уже до теоретичних границь, „оптичні компютори мають потенціял перевищити цю швидкість у сто разів".

Далі доповідачами були мгр Марко Малий і Маруся Райтарівська. Тема їхньої доповіді: „Англійський двомовний компютор". М. Малий є президентом компюторної фірми „Зенотехніка" в Чентелгам, Пенсильванія, а М. Райтарівська є її віцепрезидент.

Марко Малий — дуже добре ознайомлений з компюторами; він працює як фізик для АТТ Белл-лябораторії. В своїй доповіді він зупинився над так званим „софтвер", наказами чи інструкціями для компюторів, пояснюючи еволюцію цих інструкцій, які щораз більше полегшують працю уживачів компюторів. Але в цьому він бачить серйозну проблему для українськомовних уживачів. Компютори щораз більше спрямовані лише для англомовних уживачів; тому сказав М. Малий — фірма „Зенотехніка" старається пристосувати найкращі існуючі системи для широкого уживаних компюторів, які будуть важними на довгі роки для української громади. М. Райтарівська, спеціялізуючись у керівництві компюторних систем, продовжувала доповідь, даючи приклади уживання української й англійської мов двомовних компюторів. Вона пояснила, як легко можна писати і поправляти листи чи дописи без переписування цілого тексту. Вона також пояснила, як можна сполучити можливості листописання на компюторах з електронічною картотекою, щоб автоматично видрукувати багато індивідуальних листів так, щоб кожний лист віддзеркалював особистості дані даної особи на списку.

Завдяки наполегливим зусиллям Відділу ТУІА у Філядельфії, а зокрема його голови інж. Романа Цигана та дбайливості поодиноких прелеґентів у приготуванні доповідей, ця конференція була цікавою і на високому технічному рівні. Підтвердженням вартости цього вечора були численні і цікаві питання, звернені до окремих доповідачів. Розмови між доповідачами і зацікавленими слухачами продовжувалися довго після закінчення конференції під час прийняття з смачною перекускою, приготовленою Відділом ТУІА — Філядельфія.

Володимир Лехіцький

Українські курси в Йорк університеті

Проф. д-р Орест Субтельний, дружина Існа МекДоналда, д-р Петро Глібович, президент Існ МекДоналд, адв. Богдан Онищук.

Йорк університет відзначив Інавгураційною вечерею затвердження української історії і політичних наук.

Історія українїстики на цьому університеті досить молода. Вже в 1972 році університет Йорк заходами та стараннями Українського Студентського Клюбу при Йорк університеті започаткував курси української мови. Від 1972 року понад 200 студентів закінчило шість курсів української мови і літератури, які викладала д-р Романа Багрій-Пікулик.

В 1975 році Володимир Федик подарував свою збірку українських книжок університетській бібліотеці. Цим даром не тільки улегшив студії українїстики, але і збагатив бібліотеку університету.

Комітет Українців Канади, Відділ Торонто, щоб підтримати студії українїстики, призначив річну стипендію в сумі 500 дол., яку вже дістало дев'ять студентів за останніх дев'ять років.

Впровадження української історії та політичних наук до програми Йорк університету — це був черговий успіх нашої громади. Предмет цей викладав д-р Орест Субтельний з таким успіхом (число студентів подвоїлося, а то і потроїлося), що університет зачав радо переговори з Провінційною Радою Онтаріо Комітету Українців Канади (ПРО КУК) у справі затвердження цих предметів як постійних у програмі університету. В кінці переговорів університет зобов'язався ці студії вести і фінансувати, якщо українська громада створить 100,000-доляровий фонд як фінансову підставу для тих предметів. Намічено дату 12-го травня, до якої ці гроші мали зібрати , щоб передати їх університетові.

І так 12-го травня відбулася в Йорк університеті Інавґураційна вечеря, зорганізована ПРО КУК і університетом.

Велика їдальня Стонґ коледжу заповнилася гістьми. Вмаршували під оплески присутніх гості головного столу. Поміж ними були президент університету Ієн Мек Доналд з дружиною; декан Том Травес з дружиною; проф. Томас Майнінґер, ректор університету з дружиною; проф. Елізабет Сабастан, керівник Стонґ каледжу; д-р Петро Глібович, голова ПРО КУК і головний „винуватець" тої цілої події; М. Підкович, голова Комітету Українок Канади–Відділ Торонто, який пожертвував на цю ціль 2,000 дол. Отець Михайло Боднарчук від української православної церкви та о. Іван Татарин від української католицької церкви, обидва отці-члени збіркового комітету; д-р Орест Субтельний з дружиною, д-р Романа Багрій-Пікулик і адвокат Богдан Онищук, господар вечері з дружиною.

На залі ще були присутні Берні Фролік, голова департаменту політичних наук Йорк університету; проф. Лавджой, голова департаменту історії; наші професори Йорк університету, університетів Торонто, Лондону та навіть Австралії.

* * *

Чисельно були заступлені і представники українських організацій, поміж ними генеральний секретар СКВУ інж. М. Барабаш, член Президії СКВУ і голова КУК в Сейнт Катаринс адв. Б. Долішний, голова КУК в Лондоні проф. д-р Є. Рослицький, голова КУК в Міссісаґа інж. Н. Іванчук, голова КУК в Торонто та референт преси при СКВУ інж. Я. Соколик.

Після співу „О, Канада" д-р Глібович відкрив цей святковий вечір та попросив Б. Онищука перебрати дальше ведення його.

Владика Ізидор Борецький молитвою розпочав вечерю. По вечері сказали короткі привіти президент МекДоналд і декан Травес, обидва бажали успіхів розвиткові нових предметів. В розваговій програмі студентки університету Розалія і Анна Подащуки заспівали кілька пісень, Даповія Стечишин затанцювала стилізований народній танець.

Тоді наступив чи не найважливіший момент вечора. Д-р Глібович і д-р Юрій Даревич, професор Йорк університету і секретар збіркового комітету, передали президентові МекДоналдові коверту з чеком на 100,000 долярів і один цент! Радісні оплески осягнутої мети супроводили цю подію. І хоч не всі гроші ще зібрані, бо частину треба було позичити, ПРО КУК вірить, що жертвенністю громади ця позичка скоро повернеться.

Після цього святкового моменту д-р Р. Багрій-Пікулик представила головного промовця д-ра О. Субтельного, професора, який власне викладав і буде далі викладати українську історію і політичні науки на Йорк університеті.

Д-р Субтельний у своїм слові згадав школи та інші наукові проєкти, засновані та утримувані громадою. Причина того — наші історичні умовини: як хочемо мати своє, то мусимо самі собі його створити. І тому є вже традицією в нашім суспільстві від віків, з повним розумінням і фінансовою підтримкою, такі наукові центри творити.

На закінчення господарі подякували проф. Сабастан за гостинність, її асистентці Ользі Сірак, яка між іншим пожертвувала на цю ціль 1,000 дол., за смачну вечерю, до якої були включені і українські страви.

Президент МекДоналд і проф. Сабастан дістали подарунки, а дружині президента вручено китицю червоних рож.

Отець М. Боднарчук відмовив молитву подяки на закінчення вечері.

Цей радісний вечір в приємній культурній атмосфері залишиться в пам'яті — як ще один осяг нашої громади в боротьбі за її ідентичність. Бо правильно сказав д-р Субтельний у своїй промові: „Об'єктивна, безпристрасна правда в науці необхідна для нашого майбутнього".

На Союзівці відбувся Четвертий З'їзд Гуцулів

(І.Д.). — Голова Українського Світового Об'єднання Гуцулів (УСОГ) Дмитро Ткачук відкрив IУ Всегуцульський з'їзд на Союзівці в дні 26-го травня ц.р. Він привітав зібраних, закликав повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих членів УСОГ; повідомив, що д-р І. Сеньків занедужав, тому його доповідь „Гуцули очима чужинців" в копіях має бути роздана учасникам з'їзду. Також д-р Валентин Мороз занедужав і не приїхав. Почесна президія з'їзду складалася з д-ра М. Лози, ред. І. Дурбака, секретаря Комісії реґіональних дослідів і публікацій НТШ. До ділової Президії З'їзду були вибрані: голова М. Мохнач, заступник голови Ст. Бойчук, секретар Д. Федорійчук; члени: П. Панчук, М. Мочерняк і Є. Стахів. До Верифікаційної комісії вибрані: І. Гаврилюк, В. Михасюк і В. Слободян; до Номінаційної комісії — Ю. Гудимяк, А. Опарик, М. Луців; до Резолюційної комісії: д-р С. Федюк, д-р М. Лоза, ред. І. Дурбак, В. Петришин, Д. Ткачук. Д. Федорійчук прочитав протокол з III Всегуцульського з'їзду в 1981 році; протокол було прийнято.

Голова УСОГ Д. Ткачук звітував за працю управи УСОГ за три роки, кажучи, що не вдалося видати давно заплянований готовий до друку гуцульський альбом із-за непередбачених перешкод. Натомість заплянoвано видати книжку „Наша Гуцульщина" при співпраці д-ра І. Сенькова й інших авторів. Він звітував, що щороку відбувається гуцульський храм св. Юрія. Ведуться також заходи, щоб довести до порозуміння між двома гуцульськими товариствами в Чикаґо й Торонто, які покищо не довели до успіху, на його думку, із-за особистих амбіцій Конференції гуцульських товариств. Управа УСОГ брала участь у всіх загальних імпрезах; на IУ СКВУ прийняли УСОГ у члени СКВУ.

Секретар А. Федорійчук звітував, що відбулося 13 засідань управи; він вів переписку з гуцулами в Англії та інших країнах.

Скарбник І. Гаврилюк звітував, що сальдо в 1981 році було 6,517 дол., прихід — 4,711.02; розхід — 5,097.97 дол.; в касі є 4.131.49 доляра.

Звітували також члени управи:

Ст. Трутяк, М. Луців, А. Опарик, Е. Сороханюк і д-р С. Федюк. Пресова референтка Лідія Бурачинська не прибула на з'їзд, бо була на Конвенції СУА, як почесна голова Союзу Українок Америки. Звітували далі голова гуцульських товариств: В. Смитанюк дав звіт за Т-во ім. Олекси Довбуша в Баффало; що існує вже 25 років. Товариство активне; воно відбуло 20 сходин; брало участь у всіх загальних імпрезах; має свою танцювальну групу, гуцульські троїсті музики, що часто виступають. За Товариство ім. Марка Черемшини в Торонто звітував С . Бойчук; за Товариство „Прут" у Гамільтоні, Онтаріо, дав звіт В. Барчук. Обидва канадські товариства старалися довести до згоди й об'єднання всіх гуцульських товариств, але це покищо не вдалося. Про діяльність найбільшого гуцульського Товариства „Черемош" у Філядельфії звітував його голова Д. Ткачук. Товариство має 100 членів, хоч не всі вони активні; має танцювальну групу, що часто виступає під час різних імпрез; мистецька референтка Е. Сороханюк уладжувала виставки гуцульського мистецтва; чотири гуцульські товариства, члени УСОГ, мають 225 членів. Д-р С. Федюк звітував за Статутову комісію; його звіт доповнили В. Петришин і Д. Ткачук. В імені Контрольної комісії М. Бельмеґа поставив внесок уділити абсолюторію уступаючій управі, що ухвалено одноголосно після короткої дискусії над звітами, головно у справі об'єднання всіх гуцульських товариств.

Під час спільної вечері, що її господинею була В. Петришин, відчитано низку привітів: від Блаженнішого Патріярха Йосифа І.; від Владики Платона Корниляка, духовного покровителя УСОГ; від Владики Роберта-Михаїла; голови Почесного комітету проф. А. Штефана; інж. Л. Бурачинської; Комісії реґіональних дослідів і публікацій НТШ; Т-ва „Гуцульщина" в Англії; „Бойківщини", письменника Степана Ткачука з Румунії; П. і В. Вербицьких з Чикаґо і чек на 100 дол.; А. Ясельського; В. Михасюка з Едмонтону і чек на 100 дол. Віра Мороз з Торонто передала привіт від недужого д-ра Валентина Мороза.

Після вечері відбулася мистецька програма, що її заповідав М. Луців. Грали гуцульські музики з Баффало; співала й танцювала група „Черемош" з Філядельфії; танцював коломийку й чумака молоденький Степан Солтис; співав Ігор Кушнір — бас-барритон, при супроводі на фортепіяні Андреї Карабін-Кніґницької; фортепіянове сольо виконала Ірина Пелех-Зварич. Модерні танці вивели на сцені Андрея Карабін-Кніґницька й Д. Весловський. Після того відбулася забава з танцями при звуках гуцульських музик і оркестри Няка Гірняка. Заспівував І. Раковський.

В неділю вранці парох місцевої церкви св. Тройці отець д-р Б. Волошин відправив Службу Божу в намірення з'їзду, виголосив зворушливу проповідь і відправив Панахиду за померлих членів УСОГ.

Після спільної знімки продовжувано ділові наради. За Верифікаційну комісію звітував В. Слободян, кажучи, що зареєструвалося 76 членів, у бенкеті й забаві взяло участь 120 осіб. В. Петришин прочитала проєкт резолюцій Л. Бурачинської, які прийняті з деякими доповненнями.

Голова Номінаційної комісії Ю. Гудимяк запропонував листу нової управи: голова — Василь Барчук (Гамилтон); перший заступник голови — Степан Трутяк (Торонто); другий заступник голови — Михайло Савуляк (Баффало); третій заступник голови — Михайло Луців (Філядельфія); писар — Михайло Бельмеґа (Баффало); касир — Василина Михасюк (Едмонтон); організаційний референт — Юрій Гудимяк (Баффало); референт преси — інж. Лідія Бурачинська; референт зв'язків із НТШ — д-р С. Федюк; мистецький референт — Евдокія Сороханюк. Вільні члени: В. Кізлан, Ст. Костик, С. Чорна, Ст. Горганюк, В. Слободян. До управи входять голови всіх гуцульських товариств. Контрольна комісія: М. Мохнач, Соня Круль, А. Опарик.

В. Петришин внесла другу листу з головою Д. Ткачуком, але в голосуванні голова з першої листи В. Барчук дістав 19 голосів, з другої листи Д. Ткачук дістав 15 голосів, тому В. Петришин відкликала другу листу. Вийшла в цілості перша листа з тим, що нова управа створить Товариський суд і Редакційну колеґію, яка доведе видання книжки й альбому до успішного кінця. Потім відбулася дискусія на актуальні справи.

Новообраний голова Василь Барчук подякував за вибір і довір'я; він побажав, щоб на П'ятий з'їзд гуцули зібралися всі разом, а тоді і наша праця піде далеко краще.

Вкінці Соня Круль повідомила, що українці в Вашинґтоні хочуть побудувати церкву в гуцульському стилі в патріярхальній парафії, де парохом є о. Тарас Лончина; там мало парафіян, тому потрібна поміч.

Четвертий З'їзд гуцулів закінчено відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна".

Із Сан Франсіско до Чикаґо

Невелика українська парафія у Сан Франсіско з жалем погодилася з фактом, що її пароха о. Леонарда Корчинського призначив Владика Іннокентій Лотоцький до парафії (катедри) св. О. Миколая у Чикаґо, де несподівано виникла потреба якраз у такому священикові, яким є о. Леонард.

Отець Леонард народився у Канаді у 1932 році; освіту здобув у Америці та Римі, Італія. Він володіє досить добре українською мовою і Богослужения може відправляти сучасною українською мовою, староцерковною та англійською. На бажання парафіян о. Леонард відправляв у Сан Франсіско сучасною українською мовою. Пароха о. Л. Корчинського прощала парафія спільним обідом у неділю, 3-го червня, на якому промовив голова Церковної ради Мирон Кочан. Ось його головні думки: о. Леонард Корчинський був парохом у Сан Франсіско два роки, він знав, що між деякими парафіянами є розбіжні думки і навіть ворожнеча, тому у своїх проповідях о. Леонард завжди закликав до згоди і любови. Все підкреслював, що добрий парафіянин працює для парафії, любить ближнього та прощає провини. Отець сам давав добрий приклад. До всіх ставився по-приятельському, ні про кого не сказав нічого поганого, ніхто не бачив його сердитим.

Опісля говорив Микола Кісь про свої приятельські взаємини з о. Леонардом. Промову М. Кісь закінчив словами надії, що о. Л. Корчинський знову повернеться до Сан Франсіско. Сказані слова віддзеркалювали бажання усіх парафіян.

Від шкільної молоді попрощала отця пароха Анна Когут.

Отець Леонард закликав до толеранції релігійної, і гармонійно співпрацював з іншими християнськими віроісповіданнями . На прощальний обід прибули представники місцевої української православної парафії: о. Олексій Лімонченко та його дружина; Віталій Візір — голова Парафіяльної управи, та гурт парафіян. Отець Олексій попрощав о. Леонарда від імени своїх парафіян.

Отець Леонард подякував усім, які прийшли на його прощальний обід, та тим, які працювали для парафії. Тут він згадав Церковну раду та її голову М. Кочана. Отець і надалі просив усіх жити у згоді і допомагати о. Андрієві Микиті, який приходить на його місце.

Додам малий причинок до характеристики о. Леонарда: він добра, життєрадісна та жартівлива людина. Як мало хто, отець вміє говорити дотепи, які нікого не вражають. Приклад: на прохання отця Леонарда, я погодився у день св. О. Миколая персоніфікувати цього Архиєпископа, щоб роздати чемним нашим дітям дарунки. На мій запит, поможе він мені „облачитися в ризи"? — о. Леонард відповів: „Так, чейже священик все помагає архиєпископові одягати ризи".

Олександер Лиско

ВІРМЕНСЬКІ ТЕРОРИСТИ в середу, 20-го червня ц.р., вбили урядовця турецької амбасади у Відні. 50-ти річний Ердоган Озен загинув від бомби, яку кинено, коли він сідав до свого авта. Невідомі особи повідомили телефоном різні журналістичні бюра, що замах доконала „Вірменська революційна армія" з пімсти за масове вбивство 1,5 мільйона вірменів турецьким урядом в 1916 році. В 1975 році вірменські терористи напали на турецьку амбасаду у Відні і вбили амбасадора Дениса Тунагілігіля.

СЕНАТОР АЛФОНС Д'АМАТО, республіканець з Ню Йорку, виїжджає наступного місяця до Совєтського Союзу. Під час своєї подорожі він має в пляні зустрінутись із совєтськими офіційними особами, у яких вимагатиме доказів, що академік Андрей Сахаров живий і здоровий. Як відомо, А. Сахаров розпочав був голодовий страйк, домагаючись від совєтських властей для його дружини Єлени Боннер дозволу на виїзд за кордон на лікування серця і очей. Після того поширились були чутки, що Сахаров помер. Але совєтські речники заперечили їх, хоч Сахарова від того часу ніхто не бачив і ніхто з ним не розмовляв. Очевидно, сенатор А. Д'Амато, як реаліст, не надіється на надто прихильну поставу совєтських чинників.

ЛЮДИНОЮ НОМЕР ОДИН в Республіканській партії і підготові виборчої кампанії є Джеймс Бейкер, шеф штабу Білого Дому. Він має кожночасно доступ до президента Рональда Регена і вони спільно, з участю віцепрезидента Джорджа Буша, рішають про головні напрямні для численних стейтових виборчих комітетів, що їх переважно очолюють сенатори, або чільні політичні діячі.

В 45-ліття Карпатської України

Для відзначення історичної події проголошення самостійности Карпатської України 1939 року влаштовано старанням Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Ню Йорку і Карпатського Союзу концерт 3-го червня ц. р. в залі Дому Визвольного Фронту.

Голова Комітету інж. Михайло Шпонтак відкрив коротко імпрезу, пригадуючи патріотично-державницький чин важливої вітки української нації — Карпатської України. Відчитав він сердечний привіт з гратуляціями з приводу цієї значної події від найстарішого представника діячів-закарпатців та колишнього предсідника сойму Карпатської України 92-літнього Августина Штефана, який з причини віку і здоров'я не був у змозі прибути на це дороге його серцю свято.

Представник Уряду Карпатської України д-р Вікентій Шандор виголосив хоч і дійсно чималу доповідь, проте таку займаючу, сповнену прецікавих, мало відомих деталів з днів боротьби і слави своєї вужчої батьківщини, що ніхто і не счувся, як миттю промайнув час.

Мистецьку програму започаткував баритон Ігор Даріян-Кравців, виконуючи розмашно-драматичну пісню „Безмежнеє поле" (текст Франка) та героїчну „Ой, Дніпре мій, Дніпре" Лисенка (текст Шевченка). В другій частині програми проспівав він арію Мартина з опери Г. Майбороди „Милана" і „Огні горять" Воробкевича в невідомій для автора цих рядків обробці, не поданій у програмці, це ж бо пісня хорова. А щодо арії з „Милани", — то зайшов якийсь прикрий недогляд. Це зовсім нефортунний підбір, бо ж ціла ця опера, хоч музично добре написана, але на жаль — ідейно пропагує поширення комуністичного дурману на Закарпатті.

Сопрано Світлана Вожаківська-Тонкошкур виконала зовсім задовільно неспівану цікаву пісню Фоменка „Думи" (текст Шевченка), „Україну" С. Вожаківського та в його ж дострої „Я сьогодні щось дуже сумую", а в дальшому „Спи, дитинко моя" Людкевича (текст Карманського). Вкінці — за назвою співачки „В'язанку стрілецьких пісень", без подання авторства і фортепіянового дострою цих пісень. Перед започаткуванням співу вона звернулась до слухачів з досить дивною пропозицією, щоб вони співали ці пісні разом з нею.

Очевидно, не сумніваюся, що задум співачки був щирий. Однак практично виявився він і неефектовним і недореченим, навіть дещо понижуючи повагу державницького свята. Такі бо співи співачки з публікою можна здійснювати на ревії-вечерницях, розвагових імпрезах. До того ж і сам спів не виходив так, як належало б, одні пробували підтягати за співачкою, другі прислухалися, а треті — хитали головами і дивувались тільки. Отже на майбутнє було б краще, щоб, хай і патріотичні, але непродумані та не зовсім корисні, — коли йдеться про повагу свята, — пропозиції, занехати, щоб не шкодити програмі.

Досвідчено акомпаньювала співакові і співачці Т. Поташко.

Справді мистецькою і дійсно зворушливою точкою програми була глибоко пережита і передана слухачам з душі в душу декламація Стефанії Назаркевич-Юзенів епічно-патріотичного вірша Дана Мура „Срібна земля". Закінчено це патріотичне свято співом „Ще не вмерла Україна", що його започаткував І. Кравців і підхопили всі присутні.

Теодор Терен-Юськів.

І таке буває...

(Продовження зі стор. 2)

дати політичний азиль усім втікачам з Польщі, які залишили батьківщину з політичних мотивів. Делегація висловилася за „модернізацію" радіостанції „Вільна Европа" та „Голосу Америки".

Як годиться, державний секретар потрактував позитивно всі постуляти поляків і запевнив, що американський Уряд не буде пасивний в обличчі подій у Польщі. Побачимо!

З приводу останніх подій кардинал Глемп висловився так: є люди, і їх немало, які дивляться на Церкву крізь політичні окуляри. Хочуть бачити Церкву як парлямент. Належить до „доброго тону" говорити про непорозуміння між Папою і польським єпископатом, про політичний поділ серед молодших і старших священиків. Церкву не можна поділити політичними арґументами. Далі кардинал висловився на тему співіснування з режимом. Кардинал бачить величезні труднощі в порозумінні народу з режимом. Мусять бути двосторонні уступки, бажання компромісу з обох сторін.

Якщо не можна осягнути співіснування з режимом треба обов'язково осягнути єдність в середині народу. Церква має працювати над перемогою добра над злом. Тільки любов може визволити польський народ. Хто не розуміє такого основного завдання Церкви, наївно сподівається, що Церква хоче осягнути політичний вплив. Ми, — сказав на закінчення кардинал, — далекі від подібних намірів, але не забороняємо світським католикам політично діяти.

Того ж часу єпископ Ян Мазур публічно заявив, що буде жити тільки хлібом і водою, поки влада не дозволить христити в шкільних приміщеннях. Так говорив єпископ на проповіді, а слухали його 2,500 вірних.

У Варшаві кружляють поголоски, що єпископат постановив не прийняти від Леха Валенси 192,000 долярів як допомогу індивідуальним сільським господарствам.

Як виняток польська урядова преса нарікає, що суспільство дістало знечулення на нужду, на несправедливість, на злочин з боку влади. Щоправда, така стаття була єдина. У заробітній платні є різниця від 4-5,000 золотих до ста тисяч для номенклятури. Як тут жити? — несподівано питає газета.

Пиятика тотальна — 100,000 алькоголіків. У шпиталях до хворих відносяться як до предметів. Треба дати хабаря медичній сестрі, щоб зробити застрик новою голкою. Треба додатково солоно заплатити професорові за операцію. Педагоги — часто звироднілі типи. Дітей б'ють по спині і по долонях тяжко лінійкою. Долоні у дітей спухлі від биття. Батьки бояться скаржитись.

Телевізія і радіо обманюють людей. Старші немічні люди вірять телевізії. Люди не мають виходу і п'ють. Поглиблюється самота. Людина людині не вірить. Подружжя розпадаються із-за браку помешкань. А над усім — великий страх.

На екранах кін — патологічні драми, психоаналіза, статеві збочення. Єдина розрада втекти в природу, на сонце. Але в Кракові мешканці майже не бачать сонця. Індустріяльний туман закриває сонце і гризе очі. Тисячі людей хворіють на очі.

Отже з ким і чим співіснувати?

ПЕРШІ ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ СЕЗОНУ

Кергонксон, Н. Й. — УСВТ „Чорноморська Січ" з Нюарку влаштовує в суботу й неділю, 7-го і 8-го липня ц.р., на кортах Союзівки тенісові змагання за першість УСЦАК-Схід 1984 в групі чоловіків, сеньйорів, жінок, юнаків і юначок, за перехідну чашу (сеньйорів) в пам'ять д-ра Володимира Ленця та за нагороди УСЦАК-Схід. Провід змагань спочиватиме в руках: Романа Ракочого, Ореста Кизика, Юрія Савчака і Зенона Снилика. Реєстрація розпічнеться о год. 9-ій рано в суботу, початок змагань 10-та рано в суботу; вписове 7 дол. від особи. Приміщення треба замовляти в управі Союзівки: UNA Estate Soyuzivka, Kerhonkson, N.Y. 12446; tel. (914) 626-5641.

ДОПОВНЕННЯ ДО РЕПОРТАЖУ ПРО О. ГЕЙМУР

До репортажу (Л.К.) п. н. „Співачка О. Геймур перемагає у конкурсі: на днях виїжджає на турне по Західній Европі" („Свобода", ч. 112 з 14-го червня ц.р.), подаємо деякі доповнення: Оленка Геймур — співачка, член 457-го Відділу УНСоюзу, яка здобула перемогу на всеамериканському конкурсі для Римського фестивалю опери і оркестри, прибула до редакції „Свободи" з відомою співачкою Ією Мацюк-Грицай. Оленка Геймур знана з виступів перед українською громадою, поміж ними на програмах Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, як і виступала вона теж перед американською публікою, між іншим у Гартфорді, Конн., у дуетах із такими солістами Метрополітальної опери: Бянкою Беріні, меццосопрано Джаном Александром, тенором, та Ричардом Фредвиксом, баритоном. На турне в Европі співатиме в двох ролях в операх Моцарта, на Моцартівському фестивалі в Римі, в Італії, а саме: в ролі Графині в опері „Весілля Фіґаро" і ролі Першого Духа в опері „Чарівна Флейта". — Ред.

Купіль...

(Продовження зі ст. 2)

що ж маємо ослаблювати найдорожчий найделікатніший орган нашого тіла?

Дехто ставить питання: „А якже ті африканські чорні люди живуть? Вони ж ходять нагі і пекуче сонце їм зовсім не шкодить. На це єдина відповідь: ті народи пристосовувались до умов свого життя тисячами поколінь, десятками тисяч літ, а це ж багато значить: це утворює цілі раси людей, цілі породи різних живих організмів.

Отже, так як і купіль у воді, так і соняшні купелі в нашому підсонні можуть бути корисні тільки тоді, коли відбуватимуться згідно з поданими вказівками, побудованими на підставі довголітньої лікарської практики. Всякі інші відхилення, зокрема при якихсь недомаганнях організму, можуть відбуватись тільки за порадою лікаря.